

هه لو سه یین زینی

«عشق ب نه نیا وه لاتیقه عاره»

د. عارف حیو
(دهوک)

ئهز بریقه دچم و کفنی من ژی دئ گهته من
خه ریبهکی رهشمالین خوه.
دناف گهر دین هزا من یا نیف فه هووسیایدا چاندن و.
دئ دهنگی کهته بهر من
دمنگ.. دئ خه ریبهی دچاقین مندا فهکته
بارمکی ژقان و هیفی یین رویت
دئ ژ مژویلانکان فهکته
ئهز ب ریقه دچم و خهون خوهه که.
ب لاما منقه دبیته جۆبار
دیبابانا فیانیدا دبیته رووبار
لاما خهونی.. بریندار بوو
برینا لامی دورپیه که، یا دبیته کهف
ئهز هز ژ کهفا بیرئ دکهم
یا شیرئ ژئ!
ئوو ئهز مروقان دحه بینم
چ قهومییه!
ئهف مروقه ل من خرغه بووین!
کهفن
کهفن
کهف..
من زینی دزی. ددلج مندا بوو
من راستی گهزی ب دهنگی منغه بوو
دمنگی من یی ژمن کهفتی
نه روژا سپیده هییان بر. نه یا ئیقارییان
نه سهرگویفکی گوندییان بر. نه گلئیشی باژیرییان
پهیفا من.. ئهوا ب ویرهکی زای و ب ترسنۆکی
فرشککری
ئهوا دتووورکی دیرۆکییدا مای و ل ئاسمانی سامال فری
ب سترینا بلبهکی چنگ شکسته بوو
ل سهر لیقین ئهوی کچا ژ بیدهنگی بووی
گلزانکنن بای فه دکر و.

هوا ب عشقی یح دووجان بووی
 پسته- پستین عشقا وی یین شهیدایی و کهل
 گلزیخ بهستیخ ب دمقی لوانقه مایه هل
 ل بهر دهرکههی دادکههی چوارگافانی دکهن
 لهشین سار، ب دیوارانقه دیکورن
 پهیکه.. بهریونه ئیکودو
 جادده گریان
 شوستهیین ژفانان حهلیان
 ئو بهلگین کالپیتوسین خوهر اگر ژی، وهریان
 کهفا دهریایی خوریانی دئیخته پینگافان
 پینگافا رسهن. شهرمی دکت و پی دهرمیت
 ئەز هه ز ژ کهفی دکهم..
 کهفا بیرئ
 یا شیریی ژی!
 دیمی زینی یح دهرمیت.
 زینی رهفی بوو
 رهبنی زینی
 رهفی بوو ژ مالا
 چوو بوو سهر ئافی
 رهبنی زینی
 ئافا ل بهر مالا
 ئافا رابی بوو
 چپکهکا خوینی
 کهفت ژ لهشی زینی
 رهبنی زینی
 پی نه زانی بوو
 زینی دزی بوو
 چ نه دزی بوو
 رهبنی زینی
 کهرمی کهزی بوو
 دوو سینقین بچووک ب سینگیفه بوون
 یا ژ خه لکی همی ههردوو دزی بوون
 گونههی شهرمکر ژ روندکین زینی
 چاقین خوه گرتن ژ بهر چپکا خوینی
 سوار هاتن و چوون
 کهربین وان فهبوون
 قهیدین وان قهتبوون
 ب وهروره بوون
 زینی نه دیتن
 رهبنی زینی
 زین یا ب تنیه.

زینی.. بهلگهکا کهسکا جهبلعه شقهکی بوو
 دچاقین مندا، تراخوما
 ئەز بریفه دچم و کفنی من ژی دچیت
 خه ربیی.. سترانهکا ههمله ب خوشیی کره بهر من
 ئەز ب خوشییقه سهقهت بووم
 من پیناسهیا فرینی هلگرت و چووم
 سترانا من، ئەوا ب زهنگل
 ئەوا سهما
 ئەوا بارکری ب فیغان و خه ما
 کره دپاخلا کهرما روژیدا. روژا چاف زل
 خهوان هیلامه چاقه ری و هلاویستی
 خهونن.. خهون
 ما دئ چ بیت ئەکهر خهوان بینم و
 پیکهاتنهکا دوو قوئی دکهل کفنی مۆرکه م
 کفن..
 بیژمنکاری داندئیخته کهوری و بیدهنگیی چی دکت
 دهنگ
 دهنگی وهروری!
 زینی ژ خهوا بهنجادی هشیار دکت
 زینی خهونهکه، د خهونا من یا خهونوکید
 زینی خههکه، دچاقین من یین خهموکید
 من خهمین خوه بارکرن
 ههسپین کهحیل سنگه پین بوون و مانگرتن
 برومیتوس ب ئاگره هاته گرتن
 ب تنی ل بهر دهرکههی پهرسکههی
 تیهنی ل شهپرکههی
 وهزی چ بکه م. ژبو ریژکههی!!
 زینی، خههک هلگرت و ئیک دانا.. خهونهک دیت و ئیکا
 دی دا بهر دانا. گولهکا بهاری ژ باخی میری چنی،
 کۆلکهک ژ خوه و خوینی هونی. مه مۆ دیت ب شاپه پره
 ل ئاسمانا، بهکو دیت یح بوویه قافکی ژفانا. دهست
 کره فریزی بهر حوشا مال، ستری یین تیژ تیلین وی
 هنجین، شهریه تهکا سور، وهکو خوینا تیلین وی سور،
 دا سهردهفی و قهنه قوین بوو ل سهر ئەزمانی بوویه
 سنور. دلپورینهکا داسوژ گرت و ب ئەنیقه خوه بوو
 خونا ف، حوری یین بههشتی و پهری یین ئاسمانی،
 هه موو هاتن و کهفتن هندا ف. بیهنا بارووتا وهروری، ژ
 دفنا وی نه هات دهری.
 زین ب تنی، دناقه را چوار دیواران.. سهری خوه توند

ل دیواری دا و قیژیهک بلند، هرچوار کنارین جیهانی
هشیارکرن. دهنگهکی دلوفان ژ بوشایی کفته بهر
گوها:

زینی.. نه که گری، نه یا جوانه، مخابنی وان چاقانه
ئو چاف بؤ گری نه دانه، نه که گری.. نه که گری.
ئو زئی پهپوک دهمبیزا زینی دا، ئو زینا هلوهشیایی،
ئو ل سهر تهختهکی داری رازایی و ناگر ل بن
دانایی. ئو اب گونه هان رادایی و خودی و پیغه مهران
هیلایی...

وهزی هه لچوویی و ژ هه موو تشتان کهر بغه بوویی
دی کاروانه کی په یغان بریکم...
وهزی گلوزمکی نیرگزان ژ که زیکین دایکان چیکم
وهزی حه زین ناراندی بین هلگرتی
ئو یونین گهرمی کرتی و لاپه ره بین در یژین ته بگرتی
که مه عشق و هه ناسه بین وهستیایی بین خانوونا فه خرا
لیکم

وهزی ته رتیه کا ئه به دی یا نابویی بیژم
وهزی هه سته کا سهر مه دی یا فیرهای
ل بهر دهری په رسکه ها ئیزیداقه نیژم
وهزی سلاقه کا سها که را مشتی ناشتی.
ژبو سها فنانین جزیرا بو تان فریکم
وهزی دهنگرا خه مان
ل سهر شینوارین مزگه فتا سور پیکم
خه مین هارو تی
تانا توسین ل بهر جووتی
هیفی بین ئه لند نه دیتی بین دو تی و
دیتنن خوشین ژ کهرما سو تی
وهزی پلنگه کی ل سهر کار تونه کا سپی یا هافیتی.
نه خشینم و عونفی پی کم
عونفی.. خهونین نازک ره فاندن
په یقین ویرمک و بانگین نازاد خه فاندن
برینین خه ریبی یا زینی، ب دژواری ناراندن.

زینی ره فی بوو
قهت نه ره فی بوو
ل بهر گورزین عونفی
ره به نی زینی
ههر یا نه فی بوو.

خوه بین تیدا شکهستی... کر نه دتوورکی نه هشییدا و
گوپالی مفرهقی هلگرت. هه لبه ستا وی یا نیقه ک ژئ
مای و گیانی پرت برتی زینی، ل سهر رووباری
ته هارمته خوه تافیل دکر... ژ گونه هین کری و بین
نه کری، ژ عشقا بوویه دهنگ و د مؤز مخانیدا ژبیر
کری، که فا سابوونی، مینا که فا شیر یان یا بیرئ،
دناق لاتین هسکبووییدا مه لسی. ته به قه کا ناسمانی
ژ بهر خه ریبی یا وی یا چه ندین سالان فه تسی.

خورتکه ژ که فی چنیوو
خاتوننه ک ژ که فی چنیوو
که فی، که ف دا و ژ که فی.. له شکه ره کی مرو فان چنیوو
له شکه ره ک ژ که فی. ژ که فا بیرئ. یان یا شیرئ..
ب کوپاری
ب ته ییسوکی
که فته بهر دهر که ه می میرئ.

* * *
لیقین زینی شه کر ژئ دباری و
ژ نه ئین وی، گواله بین تفهنگان
دناقه را شه کرا رشتی و گواله یاندا
سترانین که سک
بین بی سهر ناف
که هی دبن و دزین و فه دزین
دینه تانجا سهری عشقی و دینه چوگان
رونده کا که ل و بی روو. یا بی ژ فان
ب دزیکه چافین وی کر نه ره شمال و،
تیدا نهی. وهک دو تمیران
ئهی روندکا مه ست و جوان
ئهی ئو ته سترانین فه که ری دکوتن و،
تو نه دهاتی!
ئهی ئو چه ندین جاران سل دبوویی و،
ههر روژ دهاتی!
ئهی روندک..
ماتو خهونروژکی، یان له شه کی که رم
ما تو هیزمکا که رمی، یان په یقه کا نه رم
ما تو ئه زنی، یان ژئ ته رم
د چافین مندا دنفی
د دهستین مندا دلفی
ئوو.. مشتی شهرم.

زینی ب شهر مینی هیف دکره دیم می مه موی، ب
شهر مینی ده ست دکره سینگی خوه بی تا نه قه با

مه مو دیدارین خوه بین پاش ئیخستی، هه موو شهرین

جووتی مہمکان خویا بووی دینا خوار. ما پارچہیک
 ژ لەشی وی مایه لیقین مەمۆی نه دادایین.. ما حەزەکا
 سار و هلگرتی دسینگ ویدا مایه، مەمۆی ناگر
 نەبەردایین. لیقین مەمۆی خەریتەیه و کراسی زینی یا
 قەشارتی. ئەنیا زینی دورپیهکی چیاپی پیقە بوو،
 سالیڤ دریزین خوە جەماندنێ یا گوهارتی.
 هەر ژ رۆژا لیقا زینی لەرزانندی و دناف خوا ترشا
 لەشی خوەدا بوهراندی. مەمۆیهکی پاشەرۆژی
 دهنافین وی بین برسیدا چاندی و ئەف ئۆبلا خۆش و
 ب لەرزەت حەواندی... ل سەر دیواری بورجا بەلەک
 سەربازەکی کۆک، قیت یە راوستایی. سترانا ترسی
 و برسی و بیدادی بۆ چەمی دیجلە دبیژیت، بیرھوری
 بین کەسک دریزیت. ئو زینی کارنن خوە بین کپکری
 دلدادا دنیژیت..

سوپاسی یا من نەکە!
 کو من تو حەباندی و.
 دچاقین خوە بین ب بەرچاڤکا چاندی
 ریکین دریز و پر مەینەت
 شەقین سار و ب چریست
 ئایەتا عشقا پیروژ
 دناف بەرپەڕین تەدا خواندی
 سوپاسی یا من نەکە!
 کوگول، من ژ باخی تە نه چنن
 ستیر ژ ئەنیاتە یا کەقەر، نه قەکر
 ئو، دەمی کیلین برسا کۆژمک
 دگوشتی من یە نەردا چووین
 چ نانین کەرم. من ژ مالا تە نەبرن
 سوپاسی یا من نەکە!
 کو من خیانەتەکا چپلاق دگەل تە نەکر
 خونا تەیا تازی بەر ب توخیین دوور نەبر
 دۆزا تە...

هەگبەیک بوو، ل سەر پشستا من
 قەخوارنا تە ژ خوینا من
 گوپالی تە ژ نقیژا من
 ئو، بوونا تە ژ... ژ مرنا من
 سوپاسی یا من نەکە!
 نه هەجەمە

پەقین شریڤ و درھوین. ژ من را بیژی
 ئاڤروو یا من یا پەپووک و بیوار
 ژ دیتنی بریژی و سترانەکا دی یا خۆش دارپیژی

سوپاسی یا من نەکە!
 کو سوارین مەغۆلان هەموو رەقین
 ژ بەر من یا پەیادە
 لی..
 چ خەنجەرین ژەھرکری و پیقە هنگن
 ژ پشنتقە. ل پشستا من یا چەمیایی نەدە!

های دمدە های دمدە
 هاوارە ل خانە دمدە
 های دمدە های دمدە
 هاوارە ل خانە دمدە

من..

هەموو خەونین خوە/ خەونین خوە بین هلاویستی
 ل پەی هەڤگرتیان و کرنه دەستی بایدا
 ئو. حەزین خوە/ ئەوین هەموو خۆشەویستی
 متکرن و قەشارتن کرنه دگوهی گایدا
 خەوان/ نەفی کرمه دناف زەنگین کەتواریدا
 حەزان/ ب گرانی ئیخستە دبن باریدا
 دەمی خەریبی یا قەگەرئ
 مەژیی من یە نیف نفستی. هشیار کری
 نه خەون، خەونین من بوون
 نه حەز، حەزین من بوون
 ئەزەک فالا ژ حەز و خەوان
 دی ماچەکی ل رووی کە دەم!!

خورتەک جوان، چاف قەکری، هیشتا مووزەرکان
 بەرکەپی وی ماچ نەکری، چ تۆرینان خەونا وی یا
 سەرخۆش تەخت نەکری... گیانی خوە ژ دلی قەکر و ب
 ئەنیا وەلاتیڤه نووساند، شتەکا ئورجوانی دھوشیدا
 چاند، ستران بۆ دلی دنیا یی دگوتن و تیلین وی ب
 نەرمی دوکمین کییوردی درامۆساند، شاشە قەبوو،
 چیا یەکی تابۆ بین سۆر، تیلین وی هسککرن، ئاسۆیین
 روون مژدار کرن، بەرزەمکرن.

چیا پالدا
 چیا

چیا یی تابۆ بین سۆر
 هەموو حەز و خەون و هیفی بین هلگرتی
 د پانکا دەستی ویدا دخەوچوون
 ئو..

چيا پالدا

چيايي تابوئين سور

نه مهلهكي عرشى ل هزرى بوو

نه مناره يا چ مزگفتان

نه زنگا نيكشه مېي ل هزرى بوو

نه رهنكي بهتى يې پوليتيشيان

تنى وهلات- نهف وهلاتى هيتيم- دچاښ ويدا

گولهك گهش بوو

دندكين ناخي..

دخوينا ويدا دكلى و مسحفا رهش بوو

چيا پالدا

چيا

چيايي تابو يين سور

كهږين رهق. دلږهق و بى دلوقانن

لهش گرانن..

تيشكين دههبيين ناشوپى و هوځانن

نه هه لچوونين دلسوژ هه نه

نه ههستين نازك و ساكار

ئو خورتى هيژ بهر كهږى وى رهش نه بوويى

ئوږى ژ عشقا قى وهلاتى هيژ تير نه بوويى

چوكين وى سست بوون. قهرمين

هزىن گهش قهرمين

خونين خوښ قهرمين

هيښى.. قهرمين.

چيا

چيايي تابو يين سور

ژجه نهلفى.. نهچوو

ئوږى گهنج چوو

ئوو، بوو مشهخت!!

سلاځين خهونان خاقبوون و رووبار هشكيوون

دمنگيژين دمنگ خورت لالبوون و نقيژين سبهه

متبوون

زينى...

خاچى خوه دانا سهر ملي و قيت دا رى

روندكهكا نيكانه ژى ژ چاځين وى نههات خواري

هاى زينى زينى زينى

زينى چوو بوو ناقارى

گوركهك ديت بزنا خواري

بزنا د زكى گورگيدا

يا بوويه رهوشا وارى.

زين، ب تنى ل سهر رووبارى

پرچا خوه يا دريژ شه دكر

تههارهتى خوه بق لهشى وى چه ماند و

رووبارى بق تهرتيلهكا گونهان خواند

ل پشت چناران

هندهك چاځين زيقي و برسى

سهرين ل بهر درهوى شكهستى

خشخشهكا ومك يا ماران

پهردا گوهمى وى ماچكر و جرفهك قى كهفت

مروڤ بوون... مروڤ

زينى، ههز ژ مروځان دكهت

ههز ژ چيروكين نهځينى و ميزانى و ژيانى دكهت

وى نه دزاني، يان نزانيت

كهرب و كهنيما مروځان

خوينهكه دناف پيستى هوځان.

زينى دهستين خوه ب سينكى خوه يى رويس فهنان و

خوه كره قورمچك ل بهر ليڅا رووبارى، كهفا ئافى و يا

سابوونى ژ لهشى وى يى سپى دزان و رازمكا دى- يا

ب ترس و خوښ- پهردا ددلى رووباريدا و مروځين كهفا

وى ل ډور لهشى زينى بوونه ستوون و رهفدهكا

گورگان. من ههز ژ كهفا بيړى دكر، يا شيرى ژى..

ئز ههز ژ كهفا زينى دكهم، دناف گورگاندا!!

شهقى دادا و

بيدهنگيى كوونى خوه ل سهر زويران هدا

شهنهبايهكى هوون. خوه ب نهنيڅه تهزاند

پشين و مستيايى ژ كوڅكى و دووكيلا جگارا

موويهك ژ وځاننى نه هڙاند

پينگاځا ل پهى

متكر

كپكر

مراند.

من ب تنى، نهف ههلبهستا ناكر پيڅه

ژبق دلى خوډيكان خواند

خوډيك بى وهفانه، بى شهرم و بى ژفانن

چ ژ ههستى شاعرين عاشق نزانن.